

**СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Голова приймальної комісії
О.В. Поркуян
2017 р.

ПРОГРАМА
вступного випробування для прийому
на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра
(з нормативним терміном навчання)
з конкурсного предмету

УКРАЇНСЬКА МОВА

Сєверодонецьк – 2017

Програма складена на підставі шкільної програми з української мови для 5-9 класів / Уклад.: Г.Т.Шелехова, М.І.Пентилюк, В.І.Новосьолова, Т.Д.Гнаткович, Н.Б.Коржова, К.В.Таранік-Ткачук. – К., 2015.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: зав. каф., к. пед.н, доц. Бондаренко Г.П.

д.філол.н., проф., проф. кафедри української філології та журналістики Пустовіт В.Ю.
ст. викл. кафедри української філології та журналістики Карловас О.А.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У якості програми для вступних випробувань із вступниками до СНУ ім. В. Даля у 2016 р. використано Програми для загальноосвітніх навчальних закладів з української мови для 5–9 класів.

Матеріал з української мови (**для вступників на всі напрями підготовки**) програми вступних випробувань розподілено за такими розділами: "Фонетика. Графіка", "Лексикологія. Фразеологія", "Будова слова. Словотвір", "Морфологія", "Синтаксис", "Стилістика", "Орфоепія", "Орфографія".

Програма з української мови складається з "Програмних питань для вступних випробувань з абітурієнтами з дисциплін: "Українська мова та література", "Вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учасників вступного випробування з даних дисциплін", "Критеріїв оцінювання знань при проведенні вступного випробування", "Пояснювальної записки до тестових завдань".

1. Програма вступного випробування

Програму фахового вступного випробування з української (рідної) мови розроблено на основі Закону України "Про загальну середню освіту" і Державного стандарту базової і повної середньої освіти.

У ній ураховано державний статус української мови, її суспільні функції, взято до уваги специфіку навчального предмета, що має виразні інтегративні функції, здатність справляти різнобічний навчальний, розвивальний і виховний впливи на учнів, сприяти формуванню особистості, готової до активної, творчої діяльності у всіх сферах життя демократичного суспільства, сучасні організаційні форми, методи і технології навчання рідної мови в загальноосвітній школі.

Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія.

Звуки мови і звуки мовлення. Голосні та приголосні звуки. Приголосні тверді та м'які, дзвінкі й глухі; вимова звуків, що позначаються буквами *г і ґ*. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї*.

Склад. Наголос. Орфоепічний словник і словник наголосів. Вимова наголошених і ненаголошених голосних. Ненаголошені голосні [e], [u], [o] в коренях слів. Ненаголошені голосні, що не перевіряються наголосом.

Правопис. Орфограма (практично).

Основні правила переносу. Позначення на письмі ненаголошених

голосних [е], [и] у коренях слів.

Орфографічний словник.

Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків (практично). Чергування [о] — [а], [е] — [і], [е] — [и]; [о], [е] з [і]; [е] — [о] після [ж], [ч], [ш]; [и], [і] після [ж], [ч], [ш], [шч] та [г], [к], [х] у коренях слів; [г], [к], [х] — [ж], [ч], [ш] — [з'], [ц'], [с'].

Основні випадки чергування у — в, і — й.

Правопис. Позначення м'якості приголосних на письмі буквами ь, і, є, ю, я. Сполучення ьо, йо.

Правила вживання м'якого знака.

Правила вживання апострофа. Правильна вимова та написання слів з апострофом. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків.

Написання слів іншомовного походження: **и, і** у словах іншомовного походження; правопис м'якого знака та апострофа; подвоєння букв у словах іншомовного походження.

Будова слова. Орфографія.

Корінь, суфікс, префікс і закінчення — значущі частини слова (повторення і поглиблення відомостей).

Правопис. Написання префіксів *пре-*, *при-*, *прі-*.

Словотвір. Орфографія

Змінювання і творення слів.

Основні способи словотворення: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, безафіксний, складання основ (або слів), перехід слів з однієї частини мови в іншу.

Зміни приголосних при творенні слів: іменників з суфіксом *-ин (а)* від прикметників на *-ський, -цький*; буквосполученням *-чн-* (*-шн-*). Зміни приголосних при творенні відносних прикметників з суфіксами *-ськ-, -цьк-, -зьк-* та іменників з суфіксами *-ств (о), -тв (о), -цтв (о)*.

Складні слова. Сполучні *о, е* в складних словах.

Творення складноскорочених слів.

Правопис складних слів разом і через дефіс, написання слів з *нів-*; правопис складноскорочених слів.

Морфологія. Орфографія.

Загальна характеристика частин мови

Іменник

Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники – назви істот і неістот (повторення). Іменники загальні і власні.

Рід іменників (повторення). Іменники спільного роду.

Число іменників (повторення). Іменники, що мають форми тільки

однини або тільки множини.

Відмінки іменників, їх значення.

Відмінювання іменників. Поділ іменників на відміни.

Відмінювання іменників I відміни. Відмінювання іменників II відміни.

Особливості відмінювання іменників чоловічого роду в родовому відмінку.

Відмінювання іменників III – IV відмін. Незмінювані іменники.

Відмінювання іменників, що мають форму лише множини.

Особливості творення іменників.

Правопис іменників.

Велика буква і лапки у власних назвах. **Не** з іменниками.

Букви **-а (-я), -у (-ю)** в закінченнях іменників чоловічого роду другої відміни.

Букви **е, и, і** в суфіксах **-ечок, -ечк, -ичок, -ичк, -інн (я), -ення (-я), -н (я), -инн (я), -ив (о), -ев (о)**.

Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.

Прикметник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Групи прикметників за значенням: якісні, відносні, присвійні. Перехід прикметників з однієї групи в іншу.

Ступені порівняння якісних прикметників, їх творення. Відмінювання прикметників. Повні й короткі форми прикметники.

Прикметники твердої і м'якої груп.

Творення прикметників. Перехід прикметників в іменники.

Правопис прикметників.

Написання прикметників із суфіксами: **-еньк-, -есеньк-, -ісіньк-, -юсіньк-, -ськ-, -цьк-, -зьк-**.

Букви **е, о, и** у прикметникових суфіксах **-ев-(-єв-), -ов-(-йов-, -ьов-), -ин-, -ін-, -ичн-**.

Написання **не** з прикметниками.

Написання **-н-** і **-нн-** у прикметниках.

Написання складних прикметників разом і через дефіс.

Написання прізвищ прикметникової форми.

Числівник.

Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробові, збірні) і порядкові. Числівники прості, складні і складені.

Відмінювання числівників.

Творення числівників.

Правопис. Буква **ь** на кінці числівників і перед закінченням у непрямих відмінках Роздільне написання складених числівників.

Написання разом порядкових числівників з **-тисячний**.

Займенник.

Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні,

вказівні; питальні й відносні; заперечні; означальні й неозначені(ознайомлення).

Відмінювання займенників усіх розрядів.

Правопис займенників.

Приставний **н** у формах особових і вказівних займенників.

Написання разом і через дефіс неозначених займенників.

Правопис заперечних займенників.

Написання займенників з прийменниками окремо.

Дієслово.

Форми дієслова: неозначена форма, особові форми, дієприкметник, дієприслівник, безособові форми на **-но, -то** (загальне ознайомлення).

Неозначена форма (інфінітив) та особові форми. Доконаний і недоконаний види дієслова.

Часи дієслова. Теперішній час. Минулий час. Зміна дієслів у минулому часі. Майбутній час. Дієслова I і II дієвідмін. Дієвідмінювання дієслів теперішнього і майбутнього часу.

Способи дієслів (дійсний, умовнийнаказовий). Творення дієслів умовного способу і наказового способу.411

Безособові дієслова.

Способи творення дієслів.

Правопис дієслів.

Не з дієсловами (повторення).

Правопис **-ться, -шся** в кінці дієслів (повторення).

Букви **е, и** в особових закінченнях дієслів I і II дієвідмін (повторення).

Буква **ь** у дієсловах наказового способу

Дієприкметник.

Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього і минулого часу.

Дієприкметниковий зворот. Безособові дієслівні форми на **-но, -то**.

Правопис дієприкметників.

Правопис голосних у закінченнях дієприкметників.

Відокремлення комами дієприкметнико-вих зворотів (після означуваного іменника).

Правопис голосних і приголосних у суфіксах дієприкметників.

Н у дієприкметниках та **ни** у прикметниках дієприкметникового походження.

Не з дієприкметниками.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид і час дієприслівників. Дієприслівники недоконаного і доконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

Правопис дієприслівників.

Коми при дієприслівниковому звороті й одиничному дієприслівникові.
Не з дієприслівниками.

Прислівник.

Розряди прислівників(практично).

Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення.

Правопис прислівників

Букви **н** та **nn** у прислівниках.

Не і **ні** з прислівниками.

И та **і** в кінці прислівників.

Правопис прислівників на **-о** ,**-е**, утворених від прикметників та дієприкметників.

Написання прислівників разом і через дефіс.

Написання прислівникових словосполучень типу: **раз у раз, з дня на день...**

Прийменник як службова частина мови. Прийменник як засіб зв'язку в словосполученні.

Непохідні і похідні прийменники.

Правопис прийменників

Написання похідних прийменників разом, окремо і через дефіс.

Сполучник як службова частина мови. Уживання сполучників у простому і складному реченнях: сполучники сурядності і підрядності.

Правопис сполучників.

Написання сполучників разом і окремо.

Частка як службова частина мови. Розряди часток за значенням.

Правопис часток.

Написання часток **-бо, -но, -то, -таки**.

Не і **ні** з різними частинами мови (узагальнення).

Вигук як особлива частина мови.

Правопис вигуків.

Дефіс у вигуках.

Кома і знак оклику при вигуках.

Синтаксис. Просте речення.

Двоскладне речення.

Головні і другорядні члени речення

Підмет і присудок. Способи вираження підмета. Простий і складений присудок (іменний і дієслівний).

Означення, додаток і обставина як другорядні члени речення (повторення).

Прикладка як різновид означення. Види обставин (за значенням).

Порівняльний зворот.

Правопис: Тире між підметом і присудком.

Написання непоширених прикладок через дефіс; прикладки, що беруться в лапки.

Виділення порівняльних зворотів комами

Односкладні речення. Неповні речення.

Односкладні прості речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, узагальнено-особові, неозначено-особові, безособові) і підмета (називні). Односкладні речення як частини складного речення.

Повні й неповні речення.

Правопис.

Тире в неповних реченнях.

Односкладні речення. Неповні речення.

Односкладні прості речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, узагальнено-особові, неозначено-особові, безособові) і підмета (називні). Односкладні речення як частини складного речення.

Повні й неповні речення.

Правопис.

Тире в неповних реченнях.

Речення із звертаннями, вставними словами (словосполученнями, реченнями).

Звертання непоширені й поширені. Вставні слова (словосполучення, речення).

Правопис. Розділові знаки при звертанні і вставних словах.

Речення з відокремленими членами.

Поняття про відокремлення. Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнюючі).

Правопис. Розділові знаки при відокремлених членах.

Складне речення і його ознаки. Складні речення без сполучників, з сурядним і підрядним зв'язком.

Складносурядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому. Смыслові зв'язки між частинами складносурядного речення.

Правопис. Розділові знаки між частинами складносурядного речення.

Складнопідрядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому. Основні види складнопідрядних речень: з означальними, з'ясувальними, обставинними підрядними частинами (місця, часу, способу дії і ступеня, порівняльні, причини, мети, умови, наслідкові, допустові).

складнопідрядного речення.

Розділові знаки у складнопідрядному реченні з кількома підрядними частинами.

Безсполучникове складне речення. Сміслові відношення між частинами безсполучникового складного речення.

Правопис. Розділові знаки у безсполучниковому складному реченні

Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.

Правопис. Розділові знаки в складному реченні з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.

Складне синтаксичне ціле (ССЦ), його основні ознаки. ССЦ і абзац. Види і засоби міжфразного зв'язку. Актуальне членування речень у висловленні: відоме і нове.

Правопис. Повторення вивчених пунктограм у простому і складному реченнях.

2. Перелік рекомендованої літератури

1. Підручники з української мови для 5-9 класів.
2. **Український правопис** / НАН України; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. - К.: Наукова думка, 2012. - 288 с.
3. **Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови: навчальний посібник** / І.П. Ющук, ВД «Освіта», 288 с.

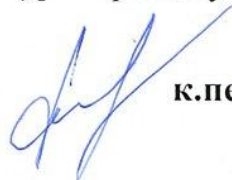
3. Критерії оцінювання

Одна правильна відповідь 8 балів. Мінімальна кількість прохідних балів – 100, максимальна кількість балів – 200 балів.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Перевірка мовних знань і вмінь здійснюється за допомогою завдань тестового характеру, на виконання яких передбачено 45 хв. тестові завдання з 25 запитань оцінюються за 200-бальною системою. Вступник має набрати не менше як 100 балів (максимальна кількість. – 200) це дасть йому можливість взяти участь у конкурсі при вступі до ВНЗ.

Голова предметної комісії

к.пед. н., доц. Г.П. Бондаренко